

Position Paper ter voorbereiding rondetafelgesprek Nationaal Groeifonds

Op verzoek van vaste Kamercommissie voor Economische Zaken en Klimaat – 28 Oktober 2020

Door: **prof.dr.ir. Jos P.H. Benschop**
Senior vice president technology ASML
Raadslid Adviesraad Wetenschap Technologie en Innovatie (AWTI)
NNV hoogleraar industriële natuurkunde – Universiteit Twente

Standpunten in dit “position paper” worden gemaakt *à titre personnel*.

Voorop gesteld: het groeifonds zal ongetwijfeld een flinke impuls geven aan de Nederlandse economie, wat juist in deze tijd van essentieel belang is.

Het is zaak dat deze eenmalige injectie tot een blijvende verbetering van onze economie leidt.

Mijn reactie/advies is samen te vatten in twee blokken:

1. Kies

- Voor projecten waar Nederland internationaal top is
 - Welke sterktes wil Nederland uitbouwen en benutten om op mondiaal nivo het verschil te kunnen maken?
 - Op welke markten wil ons land actief zijn? Welke positie hebben Nederlandse bedrijfsleven in internationale waardeketens?
- Voor ondersteuning van gewenste transities (klimaat, energie, ...)
 - Investerings moeten passen in een inspirerend en overkoepelend toekomstbeeld voor Nederland dat richting geeft aan kennisontwikkeling en innovatie
- Op basis van heldere criteria
 - Toename bbp wordt nu als belangrijkste (enige?) criterium genoemd. Effecten zijn vooraf zeer moeilijk (kwantitatief) vast te stellen is, zeker van fundamenteel onderzoek. Onduidelijk is op welke termijn die bijdrage dan gerealiseerd moet zijn.
- Voor “high-risk / high-reward”
 - Met name die projecten met een zodanige tijdschaal en risico profiel dat niet door bestaande spelers opgepakt worden zonder steun uit het groeifonds.
- Op afstand van politiek & lobby
 - De onafhankelijke beoordelingsadviescommissie van statuur is een goede zet
 - Het reviewen van voorstellen door onafhankelijke (internationale!) sectorexperts zou standaard onderdeel van proces moeten zijn.
- Voor sleuteltechnologieën
 - Sleuteltechnologieën helpen ons met baanbrekende innovaties op alle fronten vooruit
 - Kies niet op het algemene niveau van artificiële intelligentie (AI), nanotechnologie of fotonica, ... maar op een aantal niveaus dieper: tussen specifieke technologieën, componenten.

2. Verbind

- “Puntoplossingen”
 - Complexe transitie worden mogelijk gemaakt door verschillende “puntoplossingen” d.m.v. een holistische aanpak te verbinden. B.v. energie transitie betreft opwekking, opslag en transport uitdagingen – ieder met hun eigen oplossingen.
- Publiek – private partijen.
 - Nederland kent vele goede voorbeelden van publiek-private samenwerking. Het groeifonds kan samenwerking tussen bedrijven, kennisinstellingen en hoger onderwijs verder versterken.
- Ministeries
 - Het realiseren van complexe transitie vraagt om samenwerking tussen ministeries en beperkt zich niet tot de domeinen van OCW,EZK,I&W (die in de eerste ronde met voorstellen komen). Immers voor de toepassing van innovatie en technologieën zijn ook acties nodig op andere beleidsterreinen, bijvoorbeeld arbeidsmarkt en veiligheid.
- Disciplines
 - De samenwerking en uitwisseling tussen bèta-en techniekwetenschappen, sociale wetenschappen, ontwerpende en creatieve disciplines en humaniora essentieel is voor maatschappelijke inbedding en verspreiding van innovatie.
- Nederland met het buitenland (met name Europa)
 - Sluit aan bij internationale ontwikkelingen en initiatieven.
 - Match het groeifonds met Europese middelen.

Graag ligt ik bovenstaande punten toe tijdens het rondetafelgesprek op 28 Oktober.

Hoogachtend,

Prof.dr.ir. Jos Benschop